

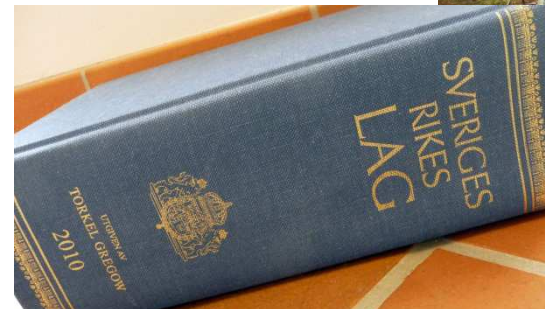
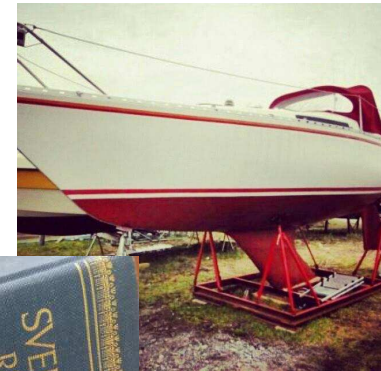
Båtmiljökonferens - Juridiken som verktyg

Anna Isberg och Pendar Behnood

Översiktlig genomgång av miljöbalkens krav och vilka juridiska verktyg tillsynsmyndigheten har för sitt arbete

- Verksamhetsutövare – båtklubb och båtägare
- Allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken
- Ansvar för föroreningar
- Reglering gällande kemikalier och avfall
- Förelägganden och förbud 26 kap. miljöbalken

Vem ansvarar?

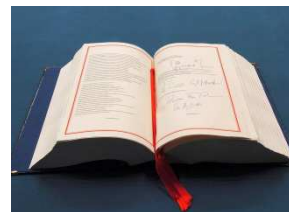
- Den som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd
- Verksamhetsutövarbegreppet – inte definierat i miljöbalken, överlämnat till domstolarna att skapa praxis kring
- Generellt ”den som har faktisk och rättslig rådighet” att agera (MÖD 2005:64)
- Kan vara både båtklubben och båtägaren
- Båtklubben = miljöfarlig verksamhet enligt 9:1 MB
- Båtägaren = vidtar en åtgärd

2 kap. miljöbalken - allmänna hänsynsregler

Kunskapskravet

- 2 kap. 2 § miljöbalken
- *Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skall skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet.*
- Båtklubbar och båtägare är skyldiga att skaffa sig kunskap om båtbottnfärger, avfallshantering m.m.

Försiktighetsprincipen

- 2 kap. 3 § miljöbalken
- *Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skall utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. I samma syfte skall vid yrkesmässig verksamhet användas bästa möjliga teknik.*
- *Dessa försiktighetsmått skall vidtas så snart det finns skäl att anta att en verksamhet eller åtgärd kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.*
- Krav på försiktighetsåtgärder vid hantering av färg och avfall samt vid målning och rengöring av båtar.

Produktvalsprincipen

- 2 kap. 4 § miljöbalken
- *Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skall undvika att använda eller sälja sådana kemiska produkter eller biotekniska organismer som kan befaras medföra risker för människors hälsa eller miljön, om de kan ersättas med sådana produkter eller organismer som kan antas vara mindre farliga. Motsvarande krav gäller i fråga om varor som innehåller eller har behandlats med en kemisk produkt eller bioteknisk organism.*
- Båtklubbar och båtägare ska undvika att använda sådana kemiska produkter eller varor som innehåller eller har behandlats med en kemisk produkt som kan befaras medföra risker för människors hälsa eller miljön, om de kan ersättas med mindre farlig produkter eller organismer.
- Krav på mindre farliga färger ska användas alt. annan metod.

Hushållningsregeln

- 2 kap. 5 § miljöbalken
- *Alla som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd ska hushålla med råvaror och energi samt utnyttja möjligheterna att*
 - *minska mängden avfall,*
 - *minska mängden skadliga ämnen i material och produkter,*
 - *minska de negativa effekterna av avfall, och*
 - *återvinna avfall.*

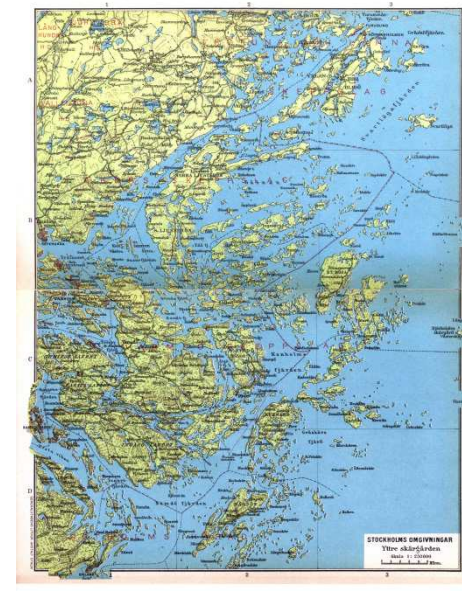
I första hand ska förnybara energikällor användas

- Krav på avfallshantering. Även krav på att minska användningen av färg.

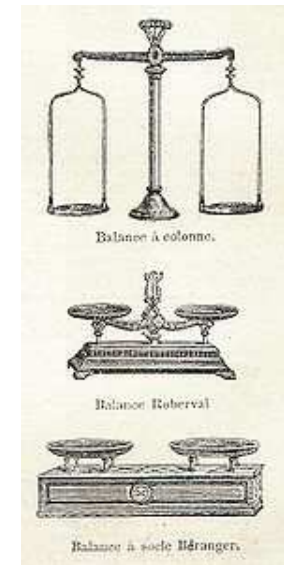
Lokaliseringsregeln

- 2 kap. 6 § miljöbalken
- *För en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde ska det väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön*
- Detta innebär att krav kan ställas på vilken plats som ska väljas för båtklubbar men även för hantering av färg samt målning och underhåll av båtar.

Hur långtgående krav kan ställas?

- 2 kap. 7 § miljöbalken
- *Kraven i 2–5 §§ och 6 § första stycket gäller i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla dem. Vid denna bedömning ska särskild hänsyn tas till nyttan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder.*
- Strängare krav kan ställas med hänvisning till miljökvalitetsnormer för vatten

Hur långtgående krav kan ställas?

- Nyttan med åtgärden ska vägas mot kostnaderna för den.
- Bedömningen av vad som är ekonomiskt rimligt ska utgå från branschförhållanden, inte från den enskilde verksamhetsutövarens betalningsförmåga. Högre krav kan dock ställas på yrkesmässig verksamhet än på en privatperson.
- MÖD 2002:72 - privatpersons användning av impregnerade stolpar som avgränsning för sin tomt konstaterade MÖD att användningen inte kunde förbjudas med stöd av produktvalsregeln i 2 kap. miljöbalken.

Ansvar för föroreningar

- 2 kap. 8 § och 10 kap. miljöbalken
- *Alla som bedriver eller har bedrivit en verksamhet eller vidtagit en åtgärd som medfört skada eller olägenhet för miljön ansvarar till dess skadan eller olägenheten har upphört för att denna avhjälps i den omfattning det kan anses skäligt enligt 10 kap. I den mån det föreskrivs i denna balk kan i stället skyldighet att ersätta skadan eller olägenheten uppkomma.*
- Båtklubben och båtägare ansvarar för de föroreningar som verksamheten medför (10:2 MB)
- Fastighetsägarens ansvar (10:3 MB)
- Skälighetsavvägning (10:4 MB)
- Solidariskt ansvar (10:6 MB)

Reglering gällande kemikalier och avfall

- 14 kap. miljöbalken + förordningar och föreskrifter
 - kemikalier
 - > Kemikalieinspektionen

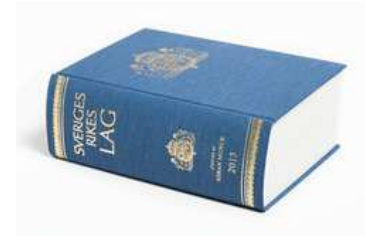

- 15 kap. miljöbalken
 - Avfall

Vad kan tillsynsmyndigheten göra?

- 26 kap. miljöbalken
- Tillsyn – ska kontrollera efterlevnaden av miljöbalken och vidta de åtgärder som behövs för att åstadkomma rättelse
- Tillsynsmyndigheten ska dessutom, genom rådgivning, information och liknande verksamhet, skapa förutsättningar för att balkens ändamål ska kunna tillgodoses

Vad kan tillsynsmyndigheten göra?

- Förelägganden (26:9 MB)
- Förbud (26:9 MB)
- Vite (26:14 MB)
- Verkställighet och rättelse på felandens bekostnad (26:17-18 MB)
- Förläggande om upplysningar och undersökningar (26:21-22 MB)
- Åtalsanmälan (26:2 MB)
- Avtal – när kommunen är markägare

